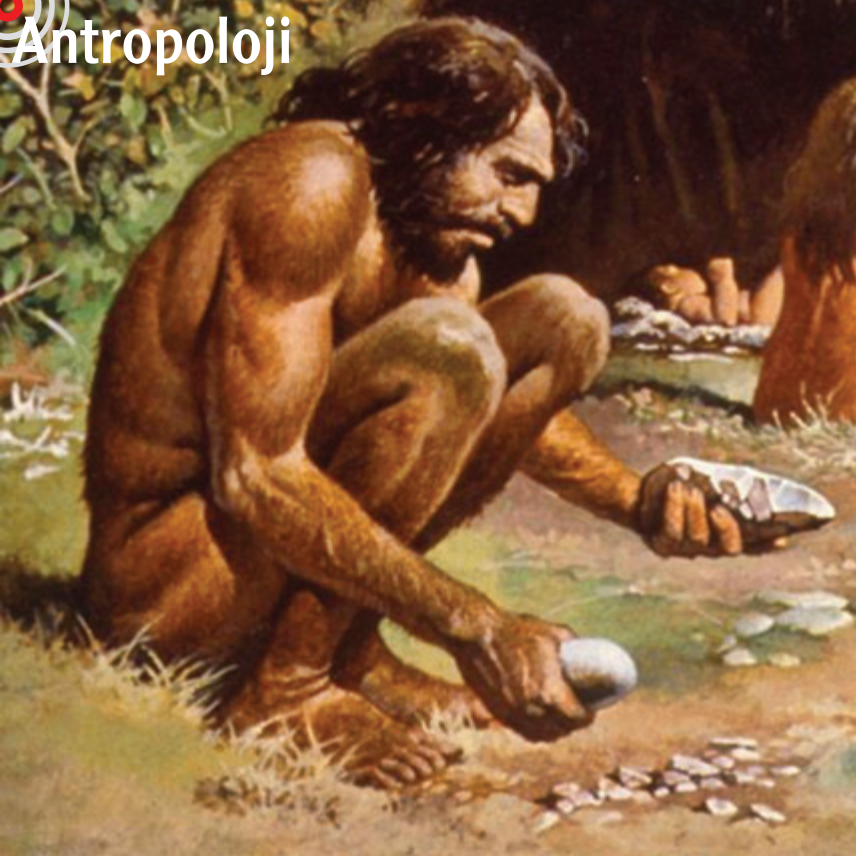

Antropoloji

Neandertalleri Yok Eden, İklim Değişimi Değil

İngiltere'deki Leeds Üniversitesi araştırmacılarına göre Neandertal yaşamına noktayı koyan her ne idiyse, iklim değişimi değildi. Neandertallerin son sığınağı olarak düşünülen güney Avrupa'da o dönemde neler olup

bittiğini anlamak için yapılan çalışmanın verileri, Venezuela iklim kayıtlarından geliyor.

Neandertallerin Avrupa'da yaklaşık 30 bin yıl öncesine, yani *Homo sapiens*'in sahneye çıkmasından kısa bir süre sonrasına kadar yaşadıkları düşünülüyor. Cebelitarık bölgesiyse tahminlere göre en uzun süre dayanmayı başardıkları yer. Neandertallerin yokoluşlarını

açıklamaya yönelik birden fazla görüş var; modern insanın ortaya çıkışı da en ön sırada. Ancak yokoluşun, iklimin değişmekte ve son derece kararsız olduğu bir dönemde gerçekleşmiş olması da yabana atılmayacak bir etken olarak görülüyor. Bu farklı varsayımların bir türlü kesinleşmemeleriyle, Neandertal fosil ve aletlerini kesin biçimde tarihlendirerek yaşlarını geçmiş iklim kayıtlarıyla karşılaştırmanın güçlüğünden kaynaklı. Bunun nedeni de, yararlanılan radyokarbon yönteminin (ele alınan herhangi bir örnekte, radyoaktif olarak bozulan karbon-14 izotopunun miktarını hesaplamaya dayalı) birçok durumda takvim yıllarıyla doğrudan ilişkilendirilememesi. Yöntem çok eski örnekler için kullanıldığında bir nesnenin diğerinden yaşlı olup olmadığını saptayabilse de, kesin yaşları vermeyebiliyor.

Leeds Üniversitesi ekibiye bu sorunun üstesinden gelmek için Cebelitarık'taki Gorham Mağarası'nda bulunan Neandertal aletlerinin radyokarbon yöntemiyle saptanan yaşlarını, aynı yöntemle ve çok kesin biçimde saptanan okyanus tortullarınıninkisiyle (Venezuela'nın Cariaco Havzası'ndan) karşılaştırmış. (Araştırmacılar, Venezuela'daki iklimin Avrupa'dakini yansıttığını söylüyorlar. Nedeni, Avrupa'daki birçok iklim değişimi döneminin Körfez Akıntısı'nda da değişimler yaratarak sonuçta iklimi, Amerika'nın tropik bölgelerinden Atlas Okyanusu'nun kuzey bölgelerine kadar etkileyebilmesi.) Bu tortullardaki minik canlı fosillerinden, dönemin iklim koşullarını anlamak mümkün oluyor. Araştırmacılar, Nature dergisinde yayımladıkları makalede (13 Eylül 2007), Neandertaller için radyokarbon yöntemiyle saptanmış üç olası yokoluş dönemi (32 bin, 28 bin ve 24 bin yıl önce) içinden yalnızca sonuncusunun, bir iklim değişim dönemiyle çakıştığını iddia ediyorlar. Bu aynı zamanda sözkonusu dönemler arasında en tartışmalı olanı. Sonuç, bu durumda modern insanı sorumlu tutan varsayım lehine.

